

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра англійської філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
С.Б. Жильцов
2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПЕРЕКЛАДУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

спеціальність 8.02030304 Переклад

галузь знань 0203 Гуманітарні науки

Інститут філології

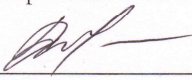
2016– 2017 рік

Робоча програма з дисципліни „Методика викладання перекладу у вищій школі” для студентів VI курсу спеціальність 8.02030304 Переклад, галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2016 року - с.

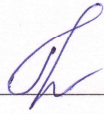
Розробники: Шурма С. Г., канд. філол. н., доцент кафедри англійської філології та перекладу, Мілова О. Є., канд. пед. наук, доцент кафедри англійської філології та перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри перекладу
Протокол від 30 серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри англійської філології та перекладу

_____ (Якуба В.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану. Заступник директора з науково - методичної та навчальної роботи

_____ Заяць Л. І.
(підпис)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма навчальної дисципліни.....	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни.....	10
V. Плани практичних занять.....	13
VI. Завдання для самостійної роботи	14
VII. Карта самостійної роботи	15
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.....	16
IX. Методи навчання.....	17
X. Методичне забезпечення курсу.....	18
XI. Орієнтовний перелік питань до курсу.....	19
XII. Рекомендована література.....	20

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У 1958 році під час Другого конгресу славистів в Москві було закладено підвалини сучасного перекладознавства, як науки. Остаточний статус науки ця дисципліна набула у 1964 із виходом в світ книги Юджіна Найди "Towards a Science of Translating", що дало поштовх для досліджень та викликало необхідність теоретичного обґрунтування основних положень цієї науки. В різних країнах було започатковано цілі школи перекладознавчих студій, а також запроваджено курси навчання перекладу в вищій школі. Не оминув цей "бум" і Україну, яка із надбанням незалежності та становленням української мови як державної, відчула необхідність у якісних та ґрунтовних перекладах.

Перекладознавство сьогодні перебуває в пошуку інтегрованого, міждисциплінарного підходу до пояснення феномену перекладу, який би дозволив оцінювати переклади та відкидати ті, що не відповідають заданим критеріям. Для України, яка довгий час перебувала під гнітом держав-завойовниць та тоталітарної системи й не могла вчасно знайомитися з досягненнями світової писемної культури, адже художні твори, наукові праці іноземних авторів жорстко цензурувалися і переклад їх українською був суворо обмежений, необхідність в надолуженні пробілів та якісних перекладах зумовлює і збільшення соціального замовлення на них. Є нагальна необхідність перекладів величезного масиву сучасної і вже засвоєної світовою спільнотою наукової і художньої літератури. Із розширенням зв'язків держави та амбіціями України щодо вступу в економічні та соціальні зони виникає потреба і в юридичному та бізнес-перекладах. Тому попит на високваліфікованих спеціалістів у перекладі триватиме, а пошук нових підходів до вивчення проблем перекладу не вичерпається. Це, своєю чергою зумовлює запит на підготовку значної кількості професійних перекладачів, якісне навчання котрих неможливо без розвинутого перекладознавства.

Теоретичний курс "Методика викладання перекладу у вищій школі" покликаний забезпечити підготовку студентів – майбутніх перекладачів та дослідників у галузі перекладознавства та ознайомити їх із новими підходами до загальнотеоретичних питань. Курс переслідує такі найголовніші конкретні цілі:

- сформуванню термінологічний апарат студентів з методики викладання перекладу;
- визначити методи та прийоми організації навчального процесу в вищій школі;
- обговорити нові методики викладання перекладу у вищій школі;
- навчитися складати план-конспект заняття із практики перекладу;
- ознайомитися із етапами навчання перекладу;

- визначити роль та види вправ під час викладання перекладу у вищій школі;
- визначити різницю в підходах до навчання усного та письмового перекладу.

1. Методи введення та закріплення матеріалу

Закріплення теоретичного матеріалу безпосередньо на лекційних і семінарських заняттях шляхом індивідуального опитування з найважливіших тем програми, розробка планів-конспектів та ознайомлення із робочими програмами курсу.

Курс “Методика викладання перекладу у вищій школі” викладається у 11-му семестрі на 6-му курсі. Курс “Методика викладання перекладу в вищій школі” викладається англійською мовою, популярно і доступно з належним теоретичним підґрунтям і з залученням значного ілюстративного матеріалу англійською мовою.

Мета і завдання дисципліни, її місце в навчальному процесі

Мета викладання дисципліни:

- навчити студентів використовувати набуті знання для успішної роботи з формування вмінь та навичок перекладу студентів вищої школи;
- ознайомити студентів із робочими програмами з дисциплін;
- навчити студентів складати завдання до вправ з опанування вміннями та навичками перекладу;
- навчити студентів правильно визначати мету обраного виду вправ під час навчання студентів перекладу;
- навчити студентів планувати процес викладання та підпорядковувати логіку викладання меті навчання.

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця.

Курс: Підготовка (магістрів)	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>6 кредитів</i></p> <p>Змістових модулів: <i>3 модулі</i> <i>11 семестр – 2</i> <i>12 семестр – 1</i></p> <p>Загальна кількість годин: <i>180 годин</i> <i>11 семестр – 90 год.</i> <i>12 семестр – 90 год.</i></p> <p>Тижневих годин: <i>11 семестр – 4 год.</i> <i>12 семестр – 4 год.</i></p>	<p>Галузь знань: <i>0203 Гуманітарні науки</i></p> <p>Спеціальність: <i>8.02030304</i> <i>Переклад</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>“магістр”</i></p>	<p>Нормативна дисципліна</p> <p>Рік підготовки: <i>6</i></p> <p>Семестр: <i>11, 12</i></p> <p>Аудиторні заняття Лекції: <i>11 семестр – 12 год.</i> <i>12 семестр – 8 год.</i></p> <p>Семінари: <i>11 семестр – 12 год.</i> <i>12 семестр – 8 год.</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: <i>11 семестр – 6 год.</i> <i>12 семестр – 4 год.</i></p> <p>Самостійна робота: <i>11 семестр – 60 год.</i> <i>12 семестр – 40 год.</i></p> <p>Вид контролю: <i>12 семестр – іспит (30 год.)</i></p>

Разом за змістовим модулем 3	90	16	8	8			40	4/30
Всього годин за 2 семестр	90	16	8	8			40	4/30
Всього годин	180	40	20	20			100	10/ 30

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр 11

Змістовий модуль 1. Методика викладання перекладу як наука

Лекція 1. Teaching translation as a separate discipline. Методика викладання перекладу як наука (2 год.)

Мета: окреслити роль та цілі методики викладання перекладу.

Лекція 2. Theoretical basis of translation teaching. Теоретична база методики викладання перекладу (2 год.)

Мета: розглянути загальнонаукові підвалини методики викладання перекладу.

Змістовий модуль 2. Навчання письмового перекладу

Лекція 1-2. Teaching written translation. Навчання письмового перекладу (4 год.)

Мета: розглянути етапи, уміння та навички еквівалентного письмового перекладу.

Лекція 3-4. Exercises for teaching different types of written translation. Система вправ для навчання письмового перекладу (4 год.)

Мета: розглянути систему вправ для навчання письмового перекладу та оцінювання тексту перекладу.

Семестр 12

Змістовий модуль 3. Навчання усного перекладу

Лекція 1-2. Teaching oral translation. Навчання усного перекладу (4 год.)

Мета: розглянути зміст процесу усного перекладу; етапи, уміння та навички усного перекладу.

Лекція 3-4. Exercises for teaching oral translation. Система вправ для навчання усного перекладу (4 год.)

Мета: розглянути систему вправ навчання усного перекладу та оцінювання тексту перекладу.

IV. Навчально-методична карта дисципліни
Методика викладання перекладу у вищій школі
Семестр 11

Разом: 90 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год.,
самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	
Назва модуля	Методика викладання як наука	
Кількість балів за модуль	59 балів	
Кількість годин лекції	2	2
Теми лекційних занять	Teaching translation as a separate discipline	Theoretical basis of translation teaching
Бали	1	1
Кількість годин практичні	2	2
Теми практичних занять	Teaching translation as a separate discipline	Theoretical basis of translation teaching
Бали	1+10	1+10
Самостійна робота	10 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (МКР 1 – 25 балів)	

* кількість балів за модуль вираховується за навчальну діяльність

Модулі	Змістовий модуль 2	
Назва модуля	Навчання письмового перекладу	
Кількість балів за модуль	118 балів	
Кількість годин лекції	4	4
Теми лекційних занять	Teaching written translation	Exercises for teaching different types of written translation.
Бали	2	2
Кількість годин практичні	4	4
Теми практичних занять	Teaching written translation	Exercises for teaching different types of written translation.
Бали	2+20	2+20
Самостійна робота	20 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (МКР 2 – 25 балів; МКР 3 – 25 балів)	

* кількість балів за модуль вираховується за навчальну діяльність

- Разом: 177 балів за 2 навчальні модулі (семестр 11)

Семестр 12

Разом: 90 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год.,
самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год., іспит – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль 3	
Назва модуля	Навчання усного перекладу	
Кількість балів за модуль	118 балів	
Кількість годин лекції	4	4
Теми лекційних занять	Teaching oral translation	Exercises for teaching oral translation.
Бали	2	2
Кількість годин практичні	4	4
Теми практичних занять	Teaching oral translation	Exercises for teaching oral translation.
Бали	2+20	2+20
Самостійна робота	20 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (МКР 1 – 25 балів; МКР 2 – 25 балів)	
Семестровий контроль	Іспит	

* кількість балів за модуль вираховується за навчальну діяльність

- Разом: 118 балів за навчальний модуль 3 (семестр 12)

V. Плани практичних занять Семестр 11

Змістовий модуль 1. Методика викладання перекладу як наука

Тема 1. *Teaching translation as a separate discipline (2 год.)*

1. Analyze approaches to translation teaching.
2. Analyze your experience of being taught translation.
3. Analyze the best and worst practices during your course in translation.
4. Write an essay: "My experience of being taught translation".

Тема 2. *Theoretical basis of translation teaching (2 год.)*

1. Is translation a type of speech activity? The role of inner speech in translation teaching.
2. The notion of 'competence'. Translator's competence. Types competences.
3. Skills in translation. Ability to translate. Levels of knowledge.
4. Analyze the approach used by Korunets in his book on translation. What skills does he try build?
5. Analyze the approach used by Karaban in his book on translation. What skills does he try to build?
6. Analyze your own competences (Do exercise 4 from Korunets in writing – file 252-268)

Змістовий модуль 2. Навчання письмового перекладу

Тема 1. *Teaching written translation (4 год.)*

1. What are the stages of teaching written translation.
2. What is the aim of each stage of translation?
3. What skills and abilities are drilled at each stage of teaching written translation.
4. Analyze sample exercises.

Тема 2. *Exercises for teaching different types of written translation (4 год.)*

1. The system of exercises for teaching different types of written translation.
3. Analyze sample exercises.

Семестр 12

Змістовий модуль 3. Навчання усного перекладу

Тема 1. *Teaching oral translation (4 год.)*

1. What are the stages of teaching oral translation?
2. What is the aim of each stage of translation?
3. What skills and abilities are drilled at each stage of teaching oral translation.

Тема 2: *Exercises for teaching oral translation (4 год.)*

1. The system of exercises for teaching oral translation.
2. Analyze sample exercises.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Семестр 11

Змістовий модуль 1. Методика викладання перекладу як наука

Тема 1. *Teaching translation as a separate discipline (10 год.)*

1. Проаналізувати та порівняти систему компетенцій перекладача в різних системах освіти (доповідь).

Тема 2. *Theoretical basis of translation teaching (10 год.)*

1. Проаналізувати програму навчальної дисципліни "Галузевий переклад".

Змістовий модуль 2. Навчання письмового перекладу

Тема 1. *Teaching written translation (20 год.)*

1. Проаналізувати систему вправ для навчання письмового перекладу. Порівняти доробок вітчизняних та закордонних науковців (доповідь).

Тема 2. *Exercises for teaching different types of written translation (20 год.)*

1. Розробити план-конспект фрагменту уроку з навчання вмінь письмового перекладу.

2. Розробити план-конспект уроку з тренування навичок письмового перекладу.

Семестр 12

Змістовий модуль 3. Навчання усного перекладу

Тема 1. *Teaching oral translation (20 год.)*

1. Проаналізувати систему вправ для навчання усного перекладу. Порівняти доробок вітчизняних та закордонних науковців (доповідь).

Тема 2. *Exercises for teaching oral translation (20 год.)*

1. Розробити план-конспект фрагменту уроку з навчання навичок усного перекладу.

2. Розробити план-конспект уроку з тренування вміння усного перекладу.

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Семестр 11		
Змістовий модуль 1. Методика викладання перекладу як наука		
<u>Тема 1.</u> Teaching translation as a separate discipline (10 год.)	Практичне заняття , індивідуальне заняття	5
<u>Тема 2.</u> Theoretical basis of translation teaching (10 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	5
Разом : 8 год.		10
Змістовий модуль 2. Навчання письмового перекладу		
<u>Тема 1.</u> Teaching written translation (20 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	10
<u>Тема 2.</u> Exercises for teaching different types of written translation (20 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	10
Разом : 60 год.		20
Семестр 12		
Змістовий модуль 3. Навчання усного перекладу		
<u>Тема 1.</u> Teaching oral translation (20 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	10
<u>Тема 2.</u> Exercises for teaching of oral translation (20 год.)	Практичне заняття, індивідуальне заняття	10
Разом : 40 год.	-	20
Всього : 100 год.	Всього : 50 балів	

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Семестр 11

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	6	6
2.	Відвідування практичних занять	1	6	6
3.	Виконання завдань з самостійної роботи (д. з.)	5	6	30
4.	Робота на практичному занятті	10	6	60
5.	Модульна контрольна робота	25	3	75
Максимальна кількість балів: 177				

Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів: $177/100=1,77$

Семестр 12

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування практичних занять	1	4	4
3.	Виконання завдань з самостійної роботи (д. з.)	5	4	20
4.	Робота на практичному занятті	10	4	40
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів: 118				

Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів: $118/60=1,96$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- ⇒ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- ⇒ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; звіт, реферат.
- ⇒ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (проблемна, інтерактивна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, тренінг.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом

викладача; самостійна робота студентів: з книгою, комп'ютером; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; застосування методів активізації навчання тощо.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- √ опорні конспекти лекцій;
- √ навчальні посібники;
- √ робоча навчальна програма;
- √ засоби підсумкового контролю.

ІХ. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КУРСУ

1. Чи є переклад видом мовленнєвої діяльності?
2. Охарактеризуйте зміст поняття "переклад" як вид діяльності.
3. Дайте визначення поняттю "компетенція". Які види компетенцій потрібно розвивати в студентів-майбутніх перекладачів.
4. Охарактеризуйте систему навичок та вмінь перекладу.
5. Яким має бути співвідношення теорії та практики в процесі навчання перекладу.
6. Розгляньте підходи до виділення підетапів етапу аналізу ТО.
7. Назвіть уміння та знання, необхідні для забезпечення етапу перекладацького аналізу.
8. Проаналізуйте структуру завдань аналізу ТО
9. Назвіть види вправ на етапі аналізу ТО та наведіть приклади.
10. Розгляньте підходи до виділення підетапів етапу породження ТП.
11. Назвіть знання та уміння, які формуються на етапі породження ТП.
12. Назвіть уміння та навички письмового перекладу, які доцільно включити до змісту навчання на етапі породження ТП.
13. Розгляньте підходи до виділення підетапів етапу редагування ТП.
14. Назвіть уміння, необхідні для етапу редагування ТП.
15. Охарактеризуйте систему вправ етапу редагування ТП.
16. Назвіть підсистеми вправ для навчання письмового перекладу та охарактеризуйте їх.
17. Наведіть приклади вправ для навчання письмового перекладу.
18. Порівняйте дії перекладача при здійсненні різних видів усного перекладу.
19. Охарактеризуйте зміст етапів та підетапів усного перекладу.
20. Порівняйте підходи до вирішення проблеми ідентифікації навичок та умінь усного перекладу.
21. Наведіть перелік навичок та вмінь спільних для видів усного перекладу.
22. Наведіть приклади підготовчих вправ для навчання усного перекладу.
23. Наведіть приклади вправ для навчання навичок синхронного перекладу.
24. Наведіть приклади вправ для навчання навичок послідовного перекладу.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Дидактика перевода. Хрестоматия и учебные задания: учеб. пособие / сост. В.Н. Базылев, В.Г. Красильникова; под ред. В.Н. Базылева. – М.: Флинта, 2012. – 128 с.
2. Лавриненко О.О. Методика викладання перекладу (на матеріалі англійської мови). – К.: Вид-во КМУ, 2011. – 154 с.
3. Нелюбин Л.Л., Князева Е.Г. Переводоведческая лингводидактика: учебно-методическое пособие. – М.: Флинта, 2009. – 320 с.
4. Черноватий Л., Червінко Є. Система вправ для навчання послідовного перекладу з опорою на систему перекладацького скоропису // Збірник наукових праць. – 2013. – Ч. 3. (e-file)
5. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 376 с.
6. Competences for professional translators, experts in multilingual and multimedia communication (e-file)
7. Eser O. A Model of Translator's Competence from an Educational Perspective // International Journal of Comparative Literature and Translation Studies. – 2015. – V. 3, No. 1. – Pp. 4-15.
8. Kaminskiene L., Kavaliauskiene G. Competences in Translation and Interpreting // Studies about Languages. – 2002. – No. 20. – P. 138-146.
9. Liu J. Translators Training: Teaching Programs, Curricula, Practices // Journal of Language Teaching and Research. – 2013. – V.4, No. 1. – P. 127-132.

Додаткова:

1. Lonsdale A.B. Teaching Translation from Spanish to English: Worlds beyond Words. – Ottawa: Univ. of Ottawa Press, 1993. – 256 p.
2. Zhuravliova O., Golovnia A., Smirnova T., Shurma S. Shaping Interpreter's Competence in Aviation Sphere // The 5th World Congress "Aviation in the 21st Century. – 2012. – V.3. – P. 8.1.43-46.
3. Рецкер Я.И. Основные этапы подготовки переводчика // Тетради переводчика (e-file)
4. Замкова Т.В. Роль внутрішнього мовлення у мисленні студентів (e-file)